

УДК 330.3

[https://doi.org/10.33296/2707-0654-14\(28\)-04](https://doi.org/10.33296/2707-0654-14(28)-04)

МУШНИКОВА СВІТЛАНА

доктор економічних наук, доцент,
Український державний університет науки і
технологій, м. Дніпро, Україна

ORCIDiD: <https://orcid.org/0000-0002-3860-522X>

КУЗНЕЦОВА ГАННА

кандидат економічних наук,
Харківський національний університет міського
господарства імені О.М. Бекетова,
м. Харків, Україна

ORCIDiD: <https://orcid.org/0000-0002-6135-2902>

БАБІЧЕВ АНАТОЛІЙ

кандидат наук з державного управління,
Харківський національний університет ім. В.Н.
Каразіна,
м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7587-4824>

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ОСНОВА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНО
ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ**

Анотація. В роботі зауважено, що у вітчизняних реаліях співпраця держави та підприємництва повинна відбуватися як із центральними органами влади, так й органами місцевого самоврядування, визначаючи основні соціально-економічні потреби та напрямки їх вирішення. Тому, останні десять років державно приватному партнерству, нормативно-правовій базі, механізму реалізації партнерства з економічної точки зору приділялася значна увага як вітчизняних так й закордонних авторів. Але, незважаючи на значні дослідження в області державно приватного партнерства, недостатньо уваги присвячено врахуванню наукового підґрунтя до практичної реалізації конкретних проєктів на підставі зазначеного партнерства. В дослідженнях не знайшло конкретного відображення визначення та прогнозування можливих рівнів ризиків впливу на результати взаємовідносин та їх перерозподілу між суб'єктами-партнерами, взаємовигідність структури фінансового забезпечення окремих проєктів та ін.

В дослідженні наведено закордонний досвід державно приватного партнерства країн, в яких зазначено, що взаємовідносини між державою та приватним сектором економіки почалися ще у середині VIII ст. Вітчизняний досвід ДПП представлено рядом проєктів, які є маловідомими, але вартими уваги. Зазначено, що на практиці державно приватне партнерство має ряд істотних відмінностей від інших договірних форм взаємодії суб'єктів підприємництва та держави.

На наш погляд, досягнення позитивних результатів у державно приватному партнерстві можливо завдяки науковому підходу до вирішення проблем. Послідовне виконання завдань для виявлення потенційних загроз та ризиків для суб'єктів-партнерів державно приватного партнерства, а саме: обґрунтування доцільності впровадження проєкту; визначення форми ДПП; формування структури фінансування проєкту в рамках ДПП; визначення рівня ризиків та їх розподіл між суб'єктами ДПП та сценарне моделювання впливу факторів на результат ДПП, – надасть можливість досягти поставленої цілі державно приватного партнерства – досягнення ефективного результату від впровадження спільних проєктів держави та підприємницьких структур щодо соціально-економічного розвитку окремої території та країни в цілому в стратегічному та тактичному аспектах.

Ключові слова: державно приватне партнерство, концесія, центральні органи влади, місцеве самоврядування, структура фінансування, сценарне моделювання

Вступ. Сучасний стан національної економіки знаходиться в глибокому кризовому стані, та погіршується з кожним місяцем. На фоні воєнного стану, знешкодження ряду ведучих підприємств промислового комплексу України, припинення діяльності багатьох підприємств, як державної, так й приватної форм власності, виникають складні проблеми соціального-економічного характеру, які пов'язані із втратою робочих місць, зростанням рівня безробіття, а, в кінцевому результаті, до погіршення криміногенної ситуації в державі.

Безумовно, в таких умовах, по суті виживання, суб'єктам підприємницької діяльності необхідна підтримка та співпраця з державою в особі законодавчих та/або виконавчих органів влади. Наприклад, враховуючи досвід Сполучених Штатів Америки, де в різні періоди розвитку, під час дефіциту бюджетних коштів на фінансування будівництва та обслуговування

автомобільних доріг усіх рівнів підпорядкування, альтернативним джерелом фінансування державних капіталовкладень поширювались концесії, тобто договір між суб'єктом підприємницької діяльності та державою. У вітчизняних реаліях співпраця держави та підприємництва повинна відбуватися як із центральними органами влади, так й органами місцевого самоврядування, визначаючи основні соціально-економічні потреби та напрямки їх вирішення. Це потребує реформатування існуючих інститутів, відкриття нових інститутів за потреби для досягнення гнучкої адаптації до змін зовнішнього середовища.

В умовах інституціональних змін у напрямку децентралізації влади, особливого значення набувають реформи місцевого самоврядування, які обумовлюють ефективну участь територіальних громад, актуалізується розвиток теоретичних засад механізмів державно-приватного партнерства (ДПП) та їх практичної реалізації.

Аналіз останніх публікацій і досліджень. Останні десять років державно приватному партнерству, нормативно-правовій базі, механізму реалізації партнерства з економічної точки зору приділялося значна увага як вітчизняних так й закордонних авторів. Дослідження деяких науковців, пропонуючи напрями державно приватного партнерства, спрямовані на аналіз історичних етапів його розвитку. До таких слід віднести роботи: Комарницької Г.О. [3], Руденко-Сударєва Л.В., Пашинської К.С. [7], Сімака С.В. [8] та ін. Інші науковці пропонують дослідити закордонний досвід державно приватного партнерства, зазначаючи його переваги та недоліки й можливості використання в умовах вітчизняної практики: Карий О.І., Процак К.В., Мавріна А.О. [2], Комарницька Г.О. [3], Косач І.А., Дегтярьов А.В. [4], Прохорова В.В., Бабічев А.В. [9], та багато ін.

Незважаючи на значні дослідження в області державно приватного партнерства, на наш погляд, недостатньо уваги присвячено врахуванню

© Українська інженерно-педагогічна академія

© ГО «Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами»

© Мушнікова С., Кузнецова Г., Бабічев А.

наукового підґрунтя в практичне використання зазначеного партнерства. В дослідженнях не знайшло конкретного відображення визначення та прогнозування можливих рівнів ризиків впливу на результати взаємовідносин та їх перерозподілу між суб'єктами-партнерами, взаємовигідність структури фінансового забезпечення окремих проєктів та ін.

Метою статті є визначення доцільності та обґрунтування наукового підґрунтя практичної реалізації державно-приватного партнерства в сучасних економічних умовах.

Виклад основного матеріалу. Як зазначають науковці, які вивчають історико-гносеологічні аспекти взаємовідносин між державою та підприємницькими структурами, початком партнерських відносин держави та приватного сектора вважається середина XIII ст. у Іспанії, переважно у формі концесійного договору. Зокрема, в Німеччині було розроблено перше Положення про гірничу регалію, в якому були встановлені умови здійснення гірничих розробок у формі концесійних угод. Історичним прикладом співпраці держави і бізнесу є будівництво каналу в долині Кро (м. Салон-де-Прованс у Франції) на умовах концесії у 1552 році [3]. Інтенсивне зростання зацікавленості до механізмів і конкретних проєктів державно-приватного партнерства в Європі та в інших регіонах світу, припадає на середину XX ст. [9]. Так, у США, під час дефіциту бюджетних коштів на фінансування будівництва та обслуговування автомобільних доріг усіх рівнів підпорядкування, альтернативним джерелом фінансування державних капіталовкладень впроваджувалась концесія, тобто договір між суб'єктом підприємницької діяльності та державою [8]. Наведення прикладів можна безкінечно продовжувати.

Стратегічні партнерства між державними та підприємницькими структурами і класифікації форм державно-приватного партнерства постійно вдосконалюються. Сьогодні у розвинутих країнах світу державне регулювання

партнерських відносин із бізнесом організовано за великими міжгалузевими комплексами, що включають групи взаємопов'язаних галузей, до яких можна віднести: паливно-енергетичний комплекс; транспортний комплекс; комунальне господарство.

За результатами досліджень науковців [3; 4; 8] та офіційною статистичною інформацією [5] можна простежити розвиток державно-приватного партнерства в Україні. Протягом перших 20 років становлення ринкових умов в Україні (1990-2012 рр.) відбувався й процес становлення бізнес-сектору, а, відповідно, й державно-приватного партнерства. За цей період було загалом розпочато лише 58 проєктів ДПП, з яких 2 проєкти припинено. За наступні 5 років кількість ДПП зросла та склала, за даними Світового банку [1] у 1992-2017 роках, 74 реалізованих проєкти у сферах: енергетика (46), зв'язок (14), транспорт (2). Інтенсивний розвиток ДПП в Україні почався у 2010-2011 роках з введенням в дію Закону України «Про державно-приватне партнерство». Станом на 01.01.2022 року, за даними центральних та місцевих органів виконавчої влади на умовах ДПП укладено 193 договори, з яких реалізується 31 договір (22 – концесійних договорів, 5 – договорів про спільну діяльність, 4 – інші договори), 162 договорів не реалізується (119 – не виконується, 43 – розірвані / закінчився термін дії) [5].

Деякі з проєктів, які реалізовані, або знаходяться в процесі довгострокової реалізації та є маловідомими, але вартими уваги, та потребують детальнішого вивчення задля врахування їхнього досвіду у майбутньому під час реалізації аналогічних проєктів, наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Діючі проєкти державно-приватного партнерства в Україні

Назва проєкту	Опис проєкту	Висновки та рекомендації
Львівські замки і палаци	Переліком об'єктів права державної власності визначено три Львівських замки (Палац Лянцкоронських у селі Тартаків та Старосільський Замок) як	Відсутність адекватних стримуючих факторів, які позбавляли б концесіонера можливості злегковажити взяті на себе

© Українська інженерно-педагогічна академія

© ГО «Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами»

© Мушнікова С., Кузнецова Г., Бабічев А.

Назва проєкту	Опис проєкту	Висновки та рекомендації
	потенційні об'єкти концесії. Однак фінансування проєктів не було розпочато в зв'язку відмовою інвесторів.	зобов'язаннями і прагнути розірвання договору як найпростішого та безпрограшного варіанта виходу з проєкту
Фастівський парк	Укладений Фастівською міською радою договір ДПП (2012 рік), метою якого є передача в управління, експлуатацію, фінансування відновлення та обслуговування КП «Міський парк культури та відпочинку ім. Ю. Гагаріна» на 10 років.	Укладений договір реалізувався позитивно для всіх суб'єктів ДПП, але в період до 2016 року місцеві органи самоврядування втратили контроль над реалізацією проєкту.
Кінотеатр у Сокалі	У 2012 році Сокальська районна рада Львівської області вирішила подбати про «задоволення громадських потреб у сфері кіноконцертної діяльності» і передала в концесію будівлю комунального кінотеатру. Концесіонер повинен був відремонтувати будівлю, розмістити на території кінотеатру інтернет-кафе, дитяче кафе та навіть заклад з продажу книжкової продукції. Але справа «не пішла»: концесіонер не сплачував концесійні платежі і не інвестував у розвиток кінотеатру, тож будівля продовжувала лишатися у занедбаному стані.	Дійсно, зовнішнім ефектом концесійного договору у короткостроковій перспективі є отримання державою концесійних платежів, однак концесію не слід ототожнювати з орендою. На відміну від останньої, як правило, в межах концесії концесіонер вчиняє низку дій щодо майна (його ремонт, модернізацію тощо), а також забезпечує подальше його використання (управління, експлуатацію).
Футбольний майданчик та озеро у Коломиї	Коломийська міська рада підписала договір в рамках ДПП, предметом якого стало будівництво спортивного комплексу (футбольного та легкоатлетичного майданчика) та проведення благоустрою міського озера. За умовами, запропонованими учасниками конкурсу, вигода приватного партнера мала полягати в отриманні права здійснювати будівництво багатоквартирних житлових будинків на орендованій земельній ділянці.	У зв'язку з наявними обмеженнями бюджетного фінансування, на жаль, наразі саме такі варіанти є найбільш чесними у відносинах з бізнесом. Прозора система є набагато чеснішою і у відносинах з громадою (на противагу непрозору розпорядженню коштами, які надходять як сплата пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту).
Переобладнання котельні	Об'єктами укладених договорів ДПП є котельні. Втім слід визнати, що наразі перспективи розвитку ДПП у зазначеному секторі є дещо обмеженими, адже практика свідчить, що суб'єкти господарювання віддають перевагу використанню так званих ЕСКО-контрактів. Не в останню чергу популярність енергосервісних контрактів зумовлена наявністю бюджетних гарантій.	Слід розуміти, що проєкт модернізації системи теплопостачання, шляхом заміни газового водогрійного котла на твердопаливний, який було запроваджено у місті Малині (перший в Україні проєкт ДПП), було реалізовано спільно з фахівцями USAID. Але це був пілотний проєкт, покликаний активізувати громади і продемонструвати, що за наявності бажання будь-яку існуючу проблему можна вирішити.

Назва проєкту	Опис проєкту	Висновки та рекомендації
Полтавське сміття	109 концесійних договорів. Ідея реалізації проєкту будівництва комплексу з переробки твердих побутових відходів у Полтавській області (планувалося побудувати чотири заводи, які повинні були охопити область, задля чого і підписувалися окремі договори з усіма сільськими радами) зазнала краху, тому наразі зі 109-ти концесій – нуль реалізованих проєктів на практиці.	Відбулося внаслідок недосконалості нормативно-правової бази.
Комунальні аеропорти	Про концесію міжнародних аеропортів «Бориспіль» та «Львів». Реєстр концесійних договорів не містить жодного концесійного проєкту в аеропортах, однак на практиці це не так.	Концесійний договір визначає взаємовідносини партнерів на довгий період, а тому такий договір представляє собою великий за обсягом документ, в якому теоретично мають бути максимально враховані усі можливі варіанти розвитку відносин, в тому числі і варіант їхнього «не розвитку».
Вітрові електростанції	Передача в концесію вітрових електростанцій – Новоазовська ВЕС (Донецька область) та Сиваська ВЕС (Херсонська область). Але реалізація цих проєктів свого часу стала одним із аспектів державного фінансового аудиту, за результатами якого Державна контрольно-ревізійна служба України констатувала, що «незважаючи на встановлену законодавчу норму щодо участі держави у частковому фінансуванні об'єктів концесії, які мають соціальне значення, концесійними договорами (концесієдавцями виступали Донецька та Херсонська обласні державні адміністрації) передбачено добудову Новоазовської та Сиваської ВЕС винятково за кошти державного бюджету, що спрямовуються на реалізацію Комплексної програми будівництва вітрових електростанцій».	Державна підтримка як концесійних проєктів, так і проєктів ДПП загалом є загально визнаною практикою за світовими стандартами. Однак ключовою вимогою до такої державної підтримки є вимога до збалансованості та недопущення викривлення конкуренції, тобто мова йде про часткову участь у фінансуванні. Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», покликаний збалансувати рівень втручання держави до приватних проблем суб'єктів господарювання та запобігти випадкам отримання останніми недопустимої державної допомоги [1].

Складність практичної реалізації державно приватного партнерства пов'язано з воєнним станом, який продовжується вже тривалий час, погіршує взаємовідносини між суб'єктами, з однієї сторони, але, з іншої сторони, без підтримки держави суб'єктам підприємництва складно подолати існуючі умови господарювання, й, перш за все, зовнішні загрози та ризики. На наш погляд,

досягнення позитивних результатів у державно приватному партнерстві можливо завдяки науковому підходу до вирішення проблем (рис. 1).

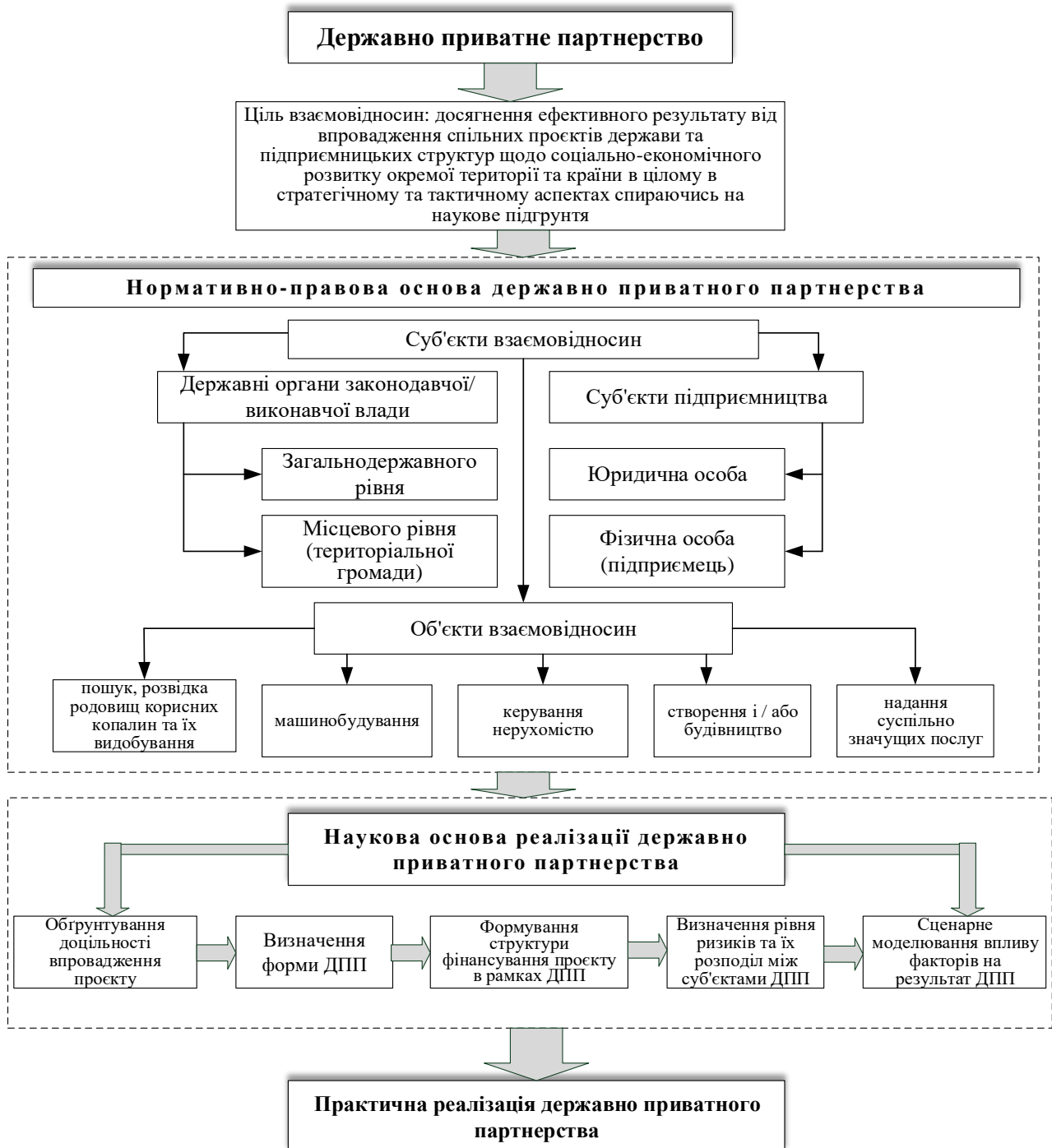

Рис. 1. Наукова основа реалізації державно приватного партнерства

Базовою основою для реалізації наукового підходу в державно приватному партнерстві є нормативно-правова основа. Основними законами,

що регулюють відносини державно приватного партнерства, є Закони України «Про управління об'єктами державної власності», «Про угоди про розподіл продукції», «Про концесії», «Про фінансовий лізинг», «Про державно-приватне партнерство» [3; 4].

В сучасних економіках державно приватне партнерство перетворилося на самостійну форму організації та ведення господарської діяльності. Отже, ДПП як економічну категорію можна розглядати як організаційно-економічну форму взаємодії держави та суб'єктів підприємництва, метою функціонування якої є забезпечення фінансування виробництва суспільних та частково суспільних благ на взаємовигідних умовах.

Однією з важливих умов реалізації проєктів державно-приватного партнерства є формування усвідомленого ставлення суспільства та бізнесу до ДПП як до особливого інструменту реалізації інфраструктурних проєктів. При цьому підкреслимо, що розуміння суті ДПП є необхідним як зі сторони потенційних приватних партнерів, підхід яких має зазнати суттєвих змін з огляду на нетиповий характер механізму ДПП, так і зі сторони громадськості, яка є безпосереднім споживачем послуг, що надаватимуться приватним партнером, та може забезпечувати моментальне реагування на допущені інвестором відхилення від мети проєкту шляхом здійснення незалежного громадського контролю. Ці умови формують саме перелік суб'єктів ДПП та взаємовідносини між ними.

На сьогоднішній день завдяки потужній інформаційній кампанії, розгорнутій владою довкола тематики ДПП, у населення склалося більш-менш узагальнене уявлення про види об'єктів, які теоретично можуть бути передані приватному партнеру в рамках ДПП – дороги, аеропорти, морські порти, підприємства водо- та енергопостачання тощо. І це, звісно, вже дуже добре. Однак насправді спектр об'єктів ДПП (в тому числі об'єктів концесії) є значно багатшим і різноманітнішим, аніж стандартизована та позбавлена уяви

картинка, сформована у суспільній свідомості. Навіть більше – українська практика застосування концесійних механізмів наразі рясніє нетиповими прикладами, які збагачують наш досвід та викривають потенційні ризики нетипових механізмів.

На практиці державно приватне партнерство має ряд істотних відмінностей від інших договірних форм взаємодії суб'єктів підприємництва та держави. До таких особливостей слід віднести:

– довгостроковий характер взаємодії та її спрямованість на вирішення соціально значущих проблем;

– консолідація ресурсів держави та приватного сектора, спільне інвестування проєкту;

– поділ ризиків, витрат та результатів між державою та приватним бізнесом;

– юридичне оформлення створення та реалізації ДПП;

– предметом угоди є майнові об'єкти та/або суспільно-значущі послуги, для надання яких необхідно створення або реконструкція майнового об'єкта;

– бізнес, як правило, бере участь не тільки в створенні/реконструкції об'єкта угоди, а й в його подальшій експлуатації та/або технічному обслуговуванні.

Для отримання ефективного результату від впровадження спільних проєктів держави та суб'єктів підприємництва щодо соціально-економічного розвитку окремої території та країни в цілому в стратегічному та тактичному аспектах необхідно посилатися на науковий підхід, який надає змогу послідовного вирішення задач для виявлення потенційних загроз та ризиків для суб'єктів державно приватного партнерства.

Перш за все, необхідне наукове обґрунтування доцільності впровадження проєкту за різними критеріями такими, як: технічні та/або технологічні особливості; строковість виконання та використання проєкту; терміновість

завершення; витратність виконання робіт та загальна сума інвестування та ін. Вирішення цього завдання надає можливості визначення рівня передбачуваних ризиків, формування можливостей та вірогідність виникнення загроз.

Вирішення попереднього завдання забезпечить й визначення форми державно-приватного партнерства на взаємовигідних умовах. Законом України «Про державно-приватне партнерство» [6] передбачена можливість реалізувати проект шляхом укладання низки договорів, а саме: концесію; управління майном; спільну діяльність; інші договори.

Формування структури фінансування проекту в рамках державно-приватного партнерства та на підставі форми укладеного договору надасть можливість визначитися з часткою фінансування проекту (повна або часткова) знов на взаємовигідних умовах суб'єктів.

Окремої уваги слід приділити завданню з визначення рівня ризиків та їх розподілу між суб'єктами ДПП. Узагальнюючи поняття ризиків, слід зауважити їх розподіл на передбачувані, а саме ті, за якими можливе визначення рівня вірогідності настання на підставі методів статистичного аналізу, та непередбачувані, рівень настання яких визначити та передбачити або складно, або неможливо. Використовуючи дослідження проведені авторами [2; 8], які найбільш в повному обсязі охарактеризували ризики, які виникають у державно-приватному партнерстві, можна узагальнити їх за допомогою схеми суб'єктних ризиків ДПП (рис. 2).

Ситуація, що склалася наразі в Україні, свідчить про високий рівень форс-мажорних ризиків, які є непередбачуваними, за якими складно визначити рівень настання. Відповідно, за проектами які розпочато до лютого 2022 року, або не враховувалися форс-мажорні обставини, або вірогідність їх настання була занижена. Тому спостерігаються значні зниження обсягів проектів з державно-приватним партнерством.

Рис. 2. Суб'єктні ризики в реалізації державно приватного партнерства [8]

Прийняття остаточного рішення про здійснення державно приватного партнерства за відповідним проектом може обиратися в результаті проведення сценарного моделювання враховуючи вплив вище перелічених факторів на кінцевий результат ДПП.

Висновки. Таким чином, слід зазначити актуальність та своєчасність питання щодо державно приватного партнерства в Україні. У вітчизняних реаліях співпраця держави та підприємництва повинна відбуватися як із центральними органами влади, так й органами місцевого самоврядування, визначаючи основні соціально-економічні потреби та напрямки їх вирішення. Тому, останні десять років державно приватному партнерству, нормативно-правовій базі, механізму реалізації партнерства з економічної точки зору

приділялася значна увага як вітчизняних так й закордонних авторів. Але, незважаючи на значні дослідження в області державно приватного партнерства, на наш погляд, недостатня увага присвячено врахуванню наукового підґрунтя до практичної реалізації конкретних проєктів на підставі зазначеного партнерства. В дослідженнях не знайшло конкретного відображення визначення та прогнозування можливих рівнів ризиків впливу на результати взаємовідносин та їх перерозподілу між суб'єктами-партнерами, взаємовигідність структури фінансового забезпечення окремих проєктів та ін.

В дослідженні наведено закордонний досвід державно приватного партнерства країн, в яких зауважені взаємовідносини між державою та приватним сектором економіки почалися ще у середині VIII ст. Вітчизняний досвід ДПП представлено рядом проєктів, які є маловідомими, але вартими уваги. Зазначено, що на практиці державно приватне партнерство має ряд істотних відмінностей від інших договірних форм взаємодії суб'єктів підприємництва та держави.

На наш погляд, досягнення позитивних результатів у державно приватному партнерстві можливо завдяки науковому підходу до вирішення проблем. Послідовне виконання завдань для виявлення потенційних загроз та ризиків для суб'єктів – партнерів державно приватного партнерства, а саме: обґрунтування доцільності впровадження проєкту; визначення форми ДПП; формування структури фінансування проєкту в рамках ДПП; визначення рівня ризиків та їх розподіл між суб'єктами ДПП та сценарне моделювання впливу факторів на результат ДПП, – надасть можливості досягти поставленої цілі державно приватного партнерства – досягнення ефективного результату від впровадження спільних проєктів держави та підприємницьких структур щодо соціально-економічного розвитку окремої території та країни в цілому в стратегічному та тактичному аспектах.

Використана література

1. Державно-приватне партнерство в контексті управління державними інвестиціями в Україні. Оцінка. 2015. Міжнародний банк реконструкції та розвитку. The World Bank Group : веб-сайт. 2016. URL: <http://documents.worldbank.org/curated/en/495131467995051959/pdf/106249-UKRANIAN-WP-P153935-PUBLIC-Public-Investment-UKR-Web-cover.pdf>.
2. Карий О.І., Процак К.В., Мавріна А.О. Проекти державно-приватного партнерства: ключові проблеми практичної реалізації. *Економічний аналіз*. 2015. Том 20. – С. 35-44
3. Комарницька Г.О. Активізування державно-приватного партнерства в умовах розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності: дис. д-ра екон. наук : 08.00.03. Львів, 2020. 469 с.
4. Косач І.А., Дегтярьов А.В. Розвиток державно-приватного партнерства в умовах децентралізації влади в Україні / Державне управління: удосконалення та розвиток [Електронний ресурс] – URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2020/4.pdf
5. Малін О.Л. Аналіз розвитку державно-приватного партнерства в Україні та світі: якісні зміни та головні тренди 2020 року : Аналітичний звіт. Одеса, 2020. 31 с.
6. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 1 липня 2010 року № 2404-VI. URL: <http://www.president.gov.ua>.
7. Руденко-Сударєва Л.В., Пашинська К.С. Практика застосування державно-приватного партнерства у створенні соціально-орієнтованих економік. *Ефективна економіка*. № 6, 2017 – [Електронний ресурс] – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5629>
8. Сімак С.В. Інституційний розвиток публічно-приватного партнерства: досвід країн світу. *Публічне управління та митне адміністрування*. № 2 (13), 2015. С. 103-112.
9. Prokhorova V. V., Babichev A. V., Yukhman Y. V., Varenko T. K. Public-Private Partnership as an Institute of Combined Public and Private Efforts to Solve Socially Important Tasks in Ukraine. *Проблеми економіки*. № 4 (50), 2021. С. 50-55.

References

1. Derzhavno-pryvatne partnerstvo v konteksti upravlinnia derzhavnymy investytsiamy v Ukraini. Otsinka. 2015. Mizhnarodnyi bank rekonstruktsii ta rozvytku. The World Bank Group : veb-sait. 2016. URL: <http://documents.worldbank.org/curated/en/495131467995051959/pdf/106249-UKRANIAN-WP-P153935-PUBLIC-Public-Investment-UKR-Web-cover.pdf>.

2. Karyi O.I., Protsak K.V., Mavrina A.O. Proekty derzhavno-pryvatnoho partnerstva: kliuchovi problemy praktychnoi realizatsii. *Ekonomichnyi analiz*. 2015 rik. Tom 20. S. 35-44.

3. Komarnytska H.O. Aktyvizuvannia derzhavno-pryvatnoho partnerstva v umovakh rozvytku investytsiino-innovatsiinoi diialnosti: dys. d-raekon. nauk : 08.00.03. Lviv, 2020. 469 s.

4. Kosach I.A., Dehtiarov A.V. Rozvytok derzhavno-pryvatnoho partnerstva v umovakh detsentralizatsii vlady v Ukraini. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok* [Elektroni resurs] – URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2020/4.pdf

5. Malin O.L. Analiz rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva v Ukraini ta sviti: yakisni zminy ta holovni trendy 2020 roku : Analichnyi zvit. Odesa, 2020. - 31 s.

6. Pro derzhavno-pryvatne partnerstvo: Zakon Ukrainy vid 1 lypnia 2010 roku № 2404-VI. URL: <http://www.president.gov.ua>.

7. Rudenko-Sudarieva L.V., Pashynska K.S. Praktyka zastosuvannia derzhavno-pryvatnoho partnerstva u stvorenni sotsialno-oriento-vanykh ekonomik. *Efektivna ekonomika*. № 6, 2017 – [Elektroni resurs] – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5629>.

8. Simak S.V. Instytutsiyni rozvytok publichno-pryvatnoho partnerstva: dosvid krain svitu. *Publichne upravlinnia ta mytne administruvannia*. № 2 (13), 2015. S. 103-112.

9. Prokhorova V. V., Babichev A. V., Yukhman Y. V., Varenko T. K. Public-Private Partnership as an Institute of Combined Public and Private Efforts to Solve Socially Important Tasks in Ukraine. *Problemy ekonomiky*. № 4 (50), 2021. S. 50-55.

Svitlana Mushnykova

Doctor of Economics, Associate Professor,
Ukrainian State University of Science and Technologies, Dnepr, Ukraine

Anna Kuznecova

Candidate of Economic Sciences,
Kharkiv National University of Urban Economy named after O.M. Beketov,
Kharkov, Ukraine

Anatoliy Babichev

PhD in Public Administration,
Kharkiv National University named after VN Karazina,
Kharkov, Ukraine

SCIENTIFIC AND PRACTICAL BASIS FOR THE IMPLEMENTATION OF PUBLIC PRIVATE PARTNERSHIP IN UKRAINE

Annotation. The paper notes that in domestic realities, cooperation between the state and entrepreneurship should take place both with central authorities and with local governments, determining the main socio-economic needs and directions for their solution. Therefore, over the past ten years, public-private partnerships, the legal framework, and the mechanism for implementing partnerships from an economic point of view have been given considerable attention by both domestic and foreign authors. But, despite significant research in the field of public-private partnerships, insufficient attention is devoted to the scientific basis for the practical implementation of specific projects based on this partnership. The studies did not specifically reflect the definition and forecasting of possible levels of risks of influence on the results of relationships and their redistribution between partner entities, the mutually beneficial structure of financial support for individual projects, etc.

The study presents the foreign experience of public-private partnership of countries, in which it is noted that the relationship between the state and the private sector of the economy began in the middle of the VIII century. The domestic experience of PPP is represented by a number of projects that are little known, but deserve attention. It is noted that in practice, public-private partnership has a number of significant differences from other contractual forms of interaction between business entities and the state.

In our opinion, the achievement of positive results in public-private partnership is possible due to a scientific approach to solving problems. Consistent fulfillment of the tasks of identifying potential threats and risks for the subjects - partners of the public-private partnership, namely: justification of the feasibility of implementing the project; definition of the form of PPP; formation of the project financing structure within the framework of PPP; determination of the level of risks and their distribution among the subjects of PPP and scenario modeling of the influence of factors on the result of PPP, - will allow achieving the goal of public-private partnership - achieving an effective result from the implementation of joint projects of the state and business structures for the socio-economic development of a particular territory and the country as a whole in strategic and tactical aspects.

Key words: public-private partnership, concession, central authorities, local self-government, financing structure, scenario modeling.